

Bilaga 4: Mål och delmål i Agenda 2030 i förhållande till tre miljökvalitetsmål samt dess preciseringar och relevanta etappmål

Kartläggningen omfattar förhållanden av direkt relevans och/eller större betydelse. Kartläggningen innefattar inte Agendans mål 1, 4, 5, 8, 10, samt 16 då dessa mål om fattigdom, utbildning, jämställdhet, ojämlikhet och fred inte direkt kopplar till miljöfrågor. Det finns dock många indirekta kopplingar och dessa mål utgör i flera fall förutsättningar för en miljömässigt hållbar utveckling, nationellt och globalt. Kartläggningen innefattar heller inte Agendans mål 17 samt alla ”bokstavsmål” i övriga globala mål eftersom de i första hand anger mål för genomförandet av Agenda 2030. Även dessa genomförandemål utgör självfallet i flera fall förutsättningar för en miljömässigt hållbar utveckling, globalt och nationellt. Tabellen är skriven så att det ska gå att läsa och lyfta ut varje delmål i Agendan för sig, vilket innebär upprepningar. Endast kopplingar mellan målsystemen är redovisade i tabellen, inte luckor. Luckor kommenteras i textform i rapporten.

Redovisningen avser Agendamålets kopplingar till miljökvalitetsmålen och preciseringar inom Hav i balans samt levande kust och skärgård, Levande sjöar och vattendrag samt Ingen övergödning, inklusive relevanta etappmål.

Agenda 2030	Förhållande till de tre miljökvalitetsmål och preciseringar som HaV har uppföljningsansvar för, inklusive relevanta etappmål
 <p>Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och förbättrad nutrition samt främja ett hållbart jordbruk</p>	<p>Målet har i viss mån koppling till miljökvalitetsmålet <u>Hav i balans samt levande kust och skärgård.</u></p>

 <p>Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla</p>	<p>Målet har kopplingar till miljö kvalitetsmålen <u>Levande sjöar och vattendrag</u> och <u>Ingen övergödning</u>.</p>
<p>6.3. Till 2030 förbättra vattenkvaliteten genom att minska föroreningar, stoppa dumpning och minimera utsläpp av farliga kemikalier och material, halvera andelen obehandlat avloppsvatten och väsentligt öka återvinningen och en säker återanvändning globalt.</p>	<p>Levande sjöar och vattendrag syftar till att <i>sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras samt att naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion ska bevaras, samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas</i> (övergripande målet). Kopplingar finns till preciseringarna om <i>god ekologisk och kemisk status samt ytvattentäckers kvalitet</i>.</p> <p>Ingen övergödning syftar till att <i>halterna av gödande ämnen i mark och vatten inte ska ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningar för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten</i> (övergripande målet). Kopplingar finns till preciseringen om <i>tillstånd i sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten</i> som avser god status för näringsämnen enligt förordningen om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön. Agendamålet främjar även direkt (och indirekt) preciseringarna om <i>påverkan på havet och tillståndet i havet</i> avseende näringsstatus.</p>

6.6. Senast 2020 skydda och återställa de vattenrelaterade ekosystemen, däribland berg, skogar, våtmarker, floder, akviferer och sjöar.

Levande sjöar och vattendrag syftar till att *sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras samt att naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion ska bevaras, samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas* (övergripande målet). Kopplingar finns till preciseringarna om *oexploaterade och i huvudsak opåverkade vattendrag, bevarade natur- och kulturmiljövärden i vattendrag, ekosystemtjänster, gynnsam bevarandestatus och genetisk variation, hotade arter och återställda livsmiljöer, skapande av grön infrastruktur genom strukturer och vattenflöden, god vattenkvalitet i form av god ekologisk och kemisk status samt ytvattentäckers kvalitet.*

Ingen övergödning syftar till att *halterna av gödande ämnen i mark och vatten inte ska ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningar för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten* (övergripande målet). Skyddet i Agendamålet inkluderar skydd mot påverkan t.ex. från näringsämnen samt till skydd och restaurering av områden från övergödning av vatten som följd av näringsbelastning. Därmed finns en koppling till miljökvalitetsmålet och preciseringarna *påverkan på landmiljön samt miljötillstånd i sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten* avseende status för näringsämnen enligt förordningen om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön.

Relevant är även **etappmålet** Skydd av landområden, sötvattensområden och marina områden.

 <p>Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för en hållbar utveckling</p>	<p>Målet har kopplingar till miljökvalitetsmålen <u>Hav i balans samt levande kust och skärgård</u>, samt <u>Ingen övergödning</u>.</p>
<p>14.1. Till 2025 förebygga och avsevärt minska alla slagsföroreningar i havet, i synnerhet från landbaserad verksamhet, inklusive marint skräp och tillförselav näringsämnen.</p>	<p>Hav i balans samt levande kust och skärgård syftar till att <i>Västerhavet och Östersjön ska ha en långsiktigt hållbar produktionsförmåga och den biologiska mångfalden ska bevaras och hänsyn tas till kulturarvet. Kust och skärgård ska ha en hög grad av biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Näringar, rekreation och annat nyttjande av hav, kust och skärgård ska bedrivas så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar.</i> (övergripande målet). Kopplingar finns till preciseringarna om att främja <i>god miljöstatus</i> i kust- och havsvatten med avseende på fysikaliska, kemiska och biologiska förhållanden, samt <i>god ekologisk och kemisk status</i> i kustvattnen.</p> <p>Ingen övergödning syftar till att <i>halterna av gödande ämnen i mark och vatten inte ska ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningar för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten</i> (övergripande målet). Kopplingar finns till preciseringen om <i>påverkan på havet</i> genom tillförsel av näringsämnen. Insatser för agendamålet främjar även påverkan på näringsstatus, och därmed <i>i sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten samt tillståndet havet.</i></p>
<p>14.2. Senast 2020 förvalta och skydda marina och kustnära ekosystem på ett hållbart sätt för att undvika betydande negativa konsekvenser, bland annat genom att stärka deras motståndskraft, samt vidta åtgärder för att återställa dem i syfte att uppnå friska och produktiva hav.</p>	<p>Hav i balans samt levande kust och skärgård syftar till att <i>Västerhavet och Östersjön ska ha en långsiktigt hållbar produktionsförmåga och den biologiska mångfalden ska bevaras; kust och skärgård ska ha en hög grad av biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden; näringar, rekreation och annat nyttjande av hav, kust och skärgård ska bedrivas så att en hållbar utveckling främjas; samt särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar</i> (övergripande målet) Kopplingar finns till ett flertal preciseringar inom målet: <i>ekosystemtjänster, god miljöstatus</i> i kust och havsvatten, <i>god ekologisk och kemisk status</i> i kustvattnen, <i>grön infrastruktur i grunda, kustnära ekosystem, gynnsam bevarandestatus och genetisk variation, återhämtning för hotade arter och återställda livsmiljöer och bevarade natur- och kulturmiljövärden.</i></p>

	<p>Ingen övergödning syftar till att <i>halterna av gödande ämnen i mark och vatten inte ska ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningar för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten</i> (övergripande målet). Målet inkluderar skydd mot påverkan från näringsämnen samt skydd och restaurering av områden från övergödning av havsmiljöer som följd av näringsbelastning. Därmed finns en koppling till miljö kvalitetsmålet och preciseringen om <i>påverkan på havet</i> genom tillförsel av näringsämnen. Insatser för agendamålet främjar även påverkan på näringsstatus, och därmed finns även indirekta kopplingar till preciseringarna <i>tillstånd i sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten samt tillståndet havet</i>.</p> <p>Relevant är även etappmålet Skydd av landområden, sötvattensområden och marina områden.</p>
<p>14.4. Senast 2020 införa en effektiv fångstreglering och stoppa överfiske, olagligt, orapporterat och oreglerat fiske liksom destruktiva fiskemetoder samt genomföra vetenskapligt baserade förvaltningsplaner i syfte att återställa fiskbestånden så snabbt som möjligt, åtminstone till de nivåer som kan producera maximalt hållbart uttag, fastställt utifrån deras biologiska egenskaper.</p>	<p>Hav i balans samt levande kust och skärgård syftar till att <i>Västerhavet och Östersjön ska ha en långsiktigt hållbar produktionsförmåga och den biologiska mångfalden ska bevaras; kust och skärgård ska ha en hög grad av biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden; näringar, rekreation och annat nyttjande av hav, kust och skärgård ska bedrivas så att en hållbar utveckling främjas; samt särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar</i> (övergripande målet) Kopplingar finns till hållbart fiske och preciseringarna om <i>ekosystemtjänster, grunda kustnära miljöer; samt gynnsam bevarandestatus och genetisk variation, återhämtning för hotade arter och återställda livsmiljöer, bevarade natur- och kulturvärden samt kulturlämningar under vatten</i>.</p>
<p>14.5. Senast 2020 skydda minst 10 procent av kust- och havsområdena, i överensstämmelse med nationell och internationell rätt och på grundval av bästa tillgängliga vetenskapliga rön.</p>	<p>Hav i balans samt levande kust och skärgård syftar till att <i>särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar</i> (del av övergripande målet). Koppling finns till preciseringen om <i>bevarande av natur- och kulturvärden</i>.</p> <p>Ordet skydd i denna målsättning har uttolkats av Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket att gälla långsiktigt, formellt skydd av geografiska områden</p> <p>Relevant är även etappmålet Skydd av landområden, sötvattensområden och marina områden.</p>

 <p>Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstöringen samt hejda förlusten av biologisk mångfald</p>	<p>Målet har kopplingar till miljökvalitetsmålen Levande sjöar och vattendrag och Hav i balans samt levande kust och skärgård. Indirekt finns koppling till Ingen övergödning då de miljöproblem som detta mål adresserar även påverkar biologisk mångfald, mark och vatten.</p>
<p>15.1. Till 2020 bevara, återställa och hållbart använda ekosystem på land och i sötvatten och deras ekosystemtjänster, särskilt skogar, våtmarker, berg och torra områden, i enlighet med de skyldigheter som anges i internationella överenskommelser.</p>	<p>Levande sjöar och vattendrag syftar till att <i>sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras samt att naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion ska bevaras, samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas</i> (övergripande målet). Kopplingar finns till preciseringarna om <i>ekosystemtjänster, oexploaterade och i huvudsak opåverkade vattendrag, bevarade natur- och kulturmiljövärden, hotade arter och återställda livsmiljöer, gynnsam bevarandestatus och genetisk variation, skapande av grön infrastruktur genom strukturer och vattenflöden samt god ekologisk och kemisk status</i>.</p> <p>Ingen övergödning syftar till att <i>halterna av gödande ämnen i mark och vatten inte ska ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningar för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten</i> (övergripande målet). Målet inkluderar skydd mot påverkan från näringsämnen samt skydd och restaurering av områden från övergödning som följd av näringsbelastning. Därmed finns en koppling till miljökvalitetsmålet och preciseringen om <i>påverkan på landmiljön samt tillstånd i sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten genom tillförsel av näringsämnen</i>. Insatser för agendamålet främjar även påverkan på näringsstatus, och därmed finns även indirekta kopplingar till preciseringarna <i>påverkan på havet samt tillståndet havet</i>.</p> <p>Relevant är även etappmålet Skydd av landområden, sötvattensområden och marina områden.</p>

<p>15.5. Vidta omedelbara och betydande åtgärder för att minska förstörelsen av naturliga livsmiljöer, hejda förlusten av biologisk mångfald och senast 2020 skydda och förebygga utrotning av hotade arter.</p>	<p>Hav i balans samt levande kust och skärgård syftar till att <i>Västerhavet och Östersjön ska ha en långsiktig hållbar produktionsförmåga och den biologiska mångfalden ska bevaras; kust och skärgård ska ha en hög grad av biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden; näringar, rekreation och annat nyttjande av hav, kust och skärgård ska bedrivas så att en hållbar utveckling främjas; samt särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar</i> (övergripande målet) Kopplingar finns till ett flertal preciseringar inom målet: <i>ekosystemtjänster, god miljöstatus i kust och havsvatten, god ekologisk och kemisk status i kustvattnen, grön infrastruktur i grunda, kustnära ekosystem, gynnsam bevarandestatus och genetisk variation, hotade arter och återställda livsmiljöer och bevarade natur- och kulturmiljövärden.</i></p> <p>Levande sjöar och vattendrag syftar till att <i>sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras samt att naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion ska bevaras, samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas</i> (övergripande målet). Kopplingar finns till preciseringarna om <i>ekosystemtjänster, bevarade natur- och kulturmiljövärden, hotade arter och återställda livsmiljöer, gynnsam bevarandestatus och genetisk variation, skapande av grön infrastruktur genom strukturer och vattenflöden samt god ekologisk och kemisk status.</i></p> <p>Relevant är även etappmålet Hotade arter och naturtyper.</p>
<p>15.8. Senast 2020 införa åtgärder för att förhindra införseln av invasiva främmande arter och avsevärt minska deras påverkan på land- och vattensystem samt kontrollera eller utrota prioriterade arter.</p>	<p>Levande sjöar och vattendrag syftar till att minska påverkan på biologisk mångfald och ekosystem, inklusive främmande arter. Kopplingar finns till preciseringen om <i>främmande arter och genotyper.</i></p> <p>Hav i balans samt levande kust och skärgård syftar till att minska påverkan på biologisk mångfald och ekosystem, inklusive främmande arter. Kopplingar finns till preciseringen om <i>främmande arter och genotyper.</i></p> <p>Relevant är även etappmålet Invasiva främmande arter.</p>

15.9. Senast 2020 integrera ekosystemens och den biologiska mångfaldens värden i nationella och lokala planerings- och utvecklingsprocesser, strategier för fattigdomsminskning samt räkenskaper.

Hav i balans samt levande kust och skärgård Integrering av ekosystemens och den biologiska mångfaldens värden i olika beslut i samhället är en grundläggande förutsättning för miljö kvalitetsmålet. Kopplingar finns särskilt till preciseringen om att kusternas och havens viktiga *ekosystemtjänster* är vidmakthållna.

Levande sjöar och vattendrag: Integrering av ekosystemens och den biologiska mångfaldens värden i olika beslut i samhället är en grundläggande förutsättning för miljö kvalitetsmålet. Kopplingar finns särskilt till preciseringen om att sjöar och vattendrags viktiga *ekosystemtjänster* är vidmakthållna.

Relevanta är **etappmålen** Ekosystemtjänster och resiliens, Betydelsen av den biologiska mångfalden och värdet av ekosystemtjänster samt Helhetssyn på markanvändningen.